

det er farligt, at det bliver en Statssag. Men man nærer ikke altid den samme Betænkelse, naar der er Tale om at give andre Samfundsklasser Fordele af Statskassen. Det skader at hjælpe fattige Skolebørn, sultne Skolebørn, ved at gøre dette Spørgsmaal til en Statssag, men det skader ikke at fordele Overskuddet paa Finansloven til Hartkornet i Henhold til dets Størelse. Det gør ingen Skade. Hvor meget jeg end erkender, at der er Nødstilstand i andre Kredse end Arbejdernes, og hvor gerne jeg end vil være med til at lette Trykket, hvor det findes, kan jeg med min bedste Vilje, naar vi stille disse to Ting overfor hinanden, ikke være i Tvivl om, hvilken jeg skal give min Sympati; den staar og maa i Kraft af mit Standpunkt staa paa den Side, hvor der er Tale om at støtte fattige Skolebørn, der bede om Mad.

J. Hage: Det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (J. Jensen) skal jeg ikke sware meget. Thi det ærede Medlem befinder sig jo altid eller som oftest bedst, naar han kan komme med disse bekendte Personligheder om, at man hører til Samfundsklasser eller andre Sider, som ikke have Lov til at tale med om disse Ting. Men under saadanne Forhold opfører al Diskussion. Først vil jeg gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det at se en Ting fra oven slet ikke er saa galt. Jeg tror at man har bedre af at se en Ting oven fra, end naar man ser den neden fra eller skævt. Jeg vil sware til den ærede første Taler fra Aalborg (N. Christensen), i Anledning af, hvad han bemærkede, at vi vare i Grunden enige om, at de, der trængte, burde have Hjælp paa den ene eller den anden Maade, enten ved Statens eller ved det private Initiativ. Det ærede Medlem og hans Medforlagsstillere fordrer, at de, der trængte, skulde have, hvad de trængte til. Ja, det kan lyde meget plausibelt, men det er just deri Vanskeligheden ved Løsningen af dette Spørgsmaal ligger; dersom det at der eksisterer en Trang, skulde medføre en Ret for dem, der lide under denne Trang, saa kunne vi være sikre paa, at Forholdene ville blive totalt forandrede, saa ere vi inde paa Principspørgsmaalet. Naar det at præsentere sig som trængende i og for sig medfører Ret til at faa Hjælp, saa ere vi netop inde paa at sætte Præmie paa Trangen, i Modsætning til den Velstand eller i alt Fald relative Velstand, som Sparsommelighed, Arbejdsomhed,

Ædruelighed, ordentlige og forstandige Giftermaal, kort sagt alt, hvad der betinger en tryk Tilværelse under smaa Kaar, giver. Alt dette kan jo ikke undværes, Samfundet kan jo ikke erstatte de uhyre Huller, der fremkomme ved, at man sætter Præmie paa Mangel paa Sparsommelighed paa Grund af Uforstand osv., og Spørgsmaalet er, om det, der foreslaas, ikke til en vis Grad er en Præmie paa Mangel paa Medfølelse og Omsorg hos Forældre over for deres Børn, idet man siger: Kunne I ikke selv skaffe Børnene, hvad de trænge til, saa skal Staten sørge for, at eders Børn faa, hvad de trænge til, og faa noget, der er rigtig godt; men kunne I selv skaffe dem noget, saa faa I intet af Staten. Derved vil det mere og mere komme til at gaa som med Skolen, at Staten faar fat i dem alle, saaledes at det private Initiativ knuses. Man kan disputere — om man vil — om, hvad der er bedst, men vi kunne sikkert være enige om, at Staten som den, der kan disponere over Borgernes Penge, kan knuse den private Konkurrence ogsaa fra hæderlige Forældres Side, som ville sørge for deres Børn; thi naar der sørges bedre for Børnene af Staten end af Børnenes Forældre, saa vil det efter min Mening føre til, at Bispisingen af alle Børnene efterhaanden bliver lagt over paa Staten. Det ærede Medlem for Københavns 13de Valgkreds (Meyer) bemærkede, at jeg var en saa ivrig Tilhænger af Frikonkurrencen, og at jeg vanskeligt lod mig drive fra det Princip. Jeg anerkender i øvrigt den elskværdige Maade, han gjorde det paa; men jeg vil dog bemærke, at jeg forsikrer det ærede Medlem om, at jeg ser ikke i Frikonkurrencen det eneste Princip, der kan gøres gældende, men jeg mener, det er et Princip, der i vore Dage tilsidesættes, og derfor hævder jeg det maaske skarper, end jeg ellers vilde gøre det, fordi jeg mener, at det hører med til en virkelig Frihedsudvikling og Samfundsudvikling lige saa fuldt som, hvad det ærede Medlem og hans Meningsfæller ville gøre gældende. Men det er for øvrigt noget, vi ikke behøve at komme nærmere ind paa her. Det ærede Medlem kom ind paa nogle Principspørgsmaal mellem den socialistiske Opfattelse og, om man vil, den mere individualistiske, liberale, den mere personlige Opfattelse. Det ærede Medlem gik ud fra, at Staten skulde sikre enhver Ret til Arbejde, Ret til Erhverv, Ret til et passende Udbytte af hans Arbejde osv., naar den overhovedet vil have Ret til at vise den